

**Δημήτρης Κράνης**

**Αντιπρόεδρος ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ**

**Η άσκηση ανταίτησης στη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων μετά τις τροποποιήσεις του ν. 4335/2015** (Μελέτη στον τόμο προς τιμήν του ομότιμου Καθηγητή της Νομικής Σχολής του ΑΠΘ Νικόλαου Νίκα=Αρμ 2017.....).

### ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

**I. Εισαγωγή.**

**II. Η άσκηση ανταίτησης υπό το προηγούμενο του ν. 4335/2015 νομικό καθεστώς.**

**III. Το νέο ρυθμιστικό πλαίσιο.**

**IV. Τελική αποτίμηση.**

**I. Εισαγωγή.**

1. Ο ΚΠολΔ δεν περιέχει διατάξεις για την ανταίτηση στη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων, αλλά και γενικότερα η ρύθμιση της δίκης των ασφαλιστικών μέτρων με τις διατάξεις των άρθρ. 686 -703 δεν είναι εξαντλητική. Συμπληρωματικά έτσι καλούνται σε εφαρμογή οι συμβατές με τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων διατάξεις του ΚΠολΔ για την κύρια διαγνωστική δίκη, αφού διαγνωστική διαδικασία της αμφισβητούμενης δικαιοδοσίας είναι και η ίδια η διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων<sup>1</sup>. Βέβαια η δίκη των ασφαλιστικών μέτρων έχει διαφορετικό αντικείμενο από αυτό της κύριας διαγνωστικής δίκης, στο πλαίσιο της οποίας γίνεται με την τακτική ή με ειδική διαδικασία του τέταρτου βιβλίου του ΚΠολΔ διάγνωση του επίδικου

---

<sup>1</sup> Γέσιου-Φαλτσή, Ζητήματα ανακλήσεως ασφαλιστικού μέτρου και αντικαταστάσεως με εγγυοδοσία - Ζητήματα δωσιδικίας και συνάφειας (γνμδ), ΕλλΔνη 1997.1737-1749 (1738). Κονδύλης, Το δεδικασμένο κατά τον ΚΠολΔ<sup>2</sup> (2007) §34 σ. 699/698.

ουσιαστικού δικαιώματος, ενώ αντικείμενο της δίκης των ασφαλιστικών μέτρων είναι η ύπαρξη ή η ανυπαρξία δικαιώματος του αιτούντος για παροχή προσωρινής δικαστικής προστασίας με τα κατάλληλα ασφαλιστικά μέτρα, με τα οποία διαπλάσσονται προσωρινά οι ουσιαστικές έννομες σχέσεις των διαδίκων, και μόνον παρεμπιπτόντως πιθανολογείται η ύπαρξη ή η ανυπαρξία του ασφαλιστέου ουσιαστικού δικαιώματος<sup>2</sup>. Όμως η διαφορά ως προς το αντικείμενο της δίκης δεν αναιρεί το διαγνωστικό χαρακτήρα της διαδικασίας των ασφαλιστικών μέτρων, η οποία χαρακτηρίζεται στο άρθρ. 682§1 ΚΠολΔ ως ειδική για να επισημανθεί ακριβώς η διαφορά αυτή, γι' αυτό και κατά τα λοιπά συμπληρώνεται από τις ρυθμίσεις των άρθρ. 1-590 ΚΠολΔ, έστω και αν δεν υπάρχει εδώ διάταξη όμοια προς αυτή του άρθρ. 591§1 ΚΠολΔ (ΣχΠολΔ V 237)<sup>3</sup>. Επομένως οι βασικές ρυθμίσεις της ανταγωγής, που περιέχονται στα άρθρ. 34 και 268 ΚΠολΔ, εφαρμόζονται αναλόγως και στη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων, προκειμένου να ρυθμισθεί στη διαδικασία αυτή η άσκηση ανταίτησης<sup>4</sup>.

2. Η αρχή της οικονομίας της δίκης και της δικαστικής ενέργειας, που επιτυγχάνεται με τη συγκέντρωση των δικών με στόχο την καθολική επίλυση των διαφορών μεταξύ των διαδίκων, αποτελεί το νομοθετικό λόγο καθιέρωσης της ανταγωγής<sup>5</sup> και δικαιολογεί κατ' επέκταση και την άσκηση ανταίτησης στη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων. Ωστόσο η άσκηση ανταγωγής και επομένως και ανταίτησης αποτελεί κατά το άρθρ.

---

<sup>2</sup> **ΑΠ 75/2014**, ΧρΙΔ 2014.448· **Παναγόπουλος**, Δέσμευση και επανάληψη στα ασφαλιστικά μέτρα (1985) 72-87· **Κεραμεύς/Κονδύλης/Νίκας (-Κράνης)**, ΕρμΚΠολΔ (2000), εισαγωγή στα άρθρ. 682-738 αριθ. 17· **Κονδύλης**, Το δεδικασμένο κατά τον ΚΠολΔ<sup>2</sup> (2007), §34 σ. 696-700· βλ. όμως και τις επιφυλάξεις **Απαλαγάκη**, Προσημείωση υποθήκης (2005) σ. 14-15.

<sup>3</sup> **ΜονΠρωθ 27021/1998**, Αρμ 1999.417· **Ηλιακόπουλος**, Δ 1988.106· **Κεραμεύς/Κονδύλης/Νίκας (-Κράνης)**, ΕρμΚΠολΔ (2000), άρθρ. 682 αριθ. 11.

<sup>4</sup> **ΑΠ 1284/2003**, ΕλλΔνη 2004.477· **ΠολΠρΑθ 2224/1992**, Δ 1993.393· **Κράνης**, Ζητήματα ανταίτησης στη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων, ΝοΒ 2015.1431-1442, αριθ. 1.

<sup>5</sup> **Μητσόπουλος**, ΠολΔικον (1972) §15 σ. 233· **Μπέης**, ΠολΔικον Ια (1974) άρθρ. 268 σ. 1141· **Κεραμεύς**, ΑσΔικονΔ (1986) αριθ. 90 σ. 241· **Νίκας**, Η ανταγωγή στις γαμικές διαφορές, ΕλλΔνη 1990.720-735 (731)· **Διαμαντόπουλος**, Η ανταγωγή κατά τον ΚΠολΔ (2003) §1 σ. 1-2· **Καλαβρός**, ΠολΔικον, ΓενΜ<sup>3</sup> (2012) §36 αριθ. 131.

268§1 ΚΠολΔ απλή ευχέρεια και όχι υποχρέωση του εναγομένου<sup>6</sup> ή του καθ' ου η αίτηση, αφού αναντίρρητο είναι ότι το σύστημα διάθεσης, που ισχύει κατά το άρθρ. 106 ΚΠολΔ στην πολιτική δίκη, καταλαμβάνει και την ανταγωγή<sup>7</sup>, άρα και την ανταίτηση<sup>8</sup>, που μάλιστα μπορούν να ασκηθούν και επικουρικά, δηλαδή υπό την αίρεση παραδοχής ή απόρριψης της αγωγής ή της αίτησης (ενδοδιαδικαστική αίρεση)<sup>9</sup>. Ευνόητο είναι ότι η ανταγωγή ή η ανταίτηση μπορούν κατά το άρθρ. 219§1 ΚΠολΔ να περιέχουν και επικουρικές βάσεις ή αιτήματα<sup>10</sup>, ενώ απαράδεκτες είναι αν εξαρτώνται από γεγονός άσχετο προς την εξέλιξη της διαδικασίας (εξωδιαδικαστική αίρεση) ή αν πρόκειται για επικουρική εναγωγή ως προς τα πρόσωπα<sup>11</sup>.

---

<sup>6</sup> **Μπέης**, Πολ Δικον ΙΙα (1974) άρθρ. 268 σ. 1148· **Νίκας**, *Η ένσταση εκκρεμοδικίας στην πολιτική δίκη* (1991) §4 σ. 211.

<sup>7</sup> Υποστηρίζεται, πάντως, ότι η αρχή της οικονομίας της δίκης προσλαμβάνει για τους διαδίκους χαρακτήρα δικονομικής υποχρέωσης, στο πλαίσιο της επιταγής για καλόπιστη διεξαγωγή της δίκης [**Αρβανιτάκης**, *Η επικουρικότητα στην πολιτική δίκη* (1989) §5 σ. 125].

<sup>8</sup> Η ευχέρεια του δικαστηρίου να διατάξει κατά το άρθρ. 692§1 ΚΠολΔ άλλα από τα ζητούμενα ασφαλιστικά μέτρα, επιλέγοντας κάθε φορά τα καταλληλότερα (**ΕφΑθ 7995/1981**, Νο Β 1982.260), εφόσον, πάντως, αυτά βρίσκονται μέσα στον κύκλο της ίδιας κατηγορίας ασφαλιστικών μέτρων με τα ζητούμενα (**ΜονΠρΧαλκ 654/1991**, ΕλλΔνη 1992.1629· **ΜονΠρΑθ 3601/2008**, ΕλλΔνη 2008.1111· **ΜονΠρΠειρ. 1050/2014**· **Κράνης**, *Λειτουργικές δομές των ασφαλιστικών μέτρων*, ΕλλΔνη 2003.1225-1247=Δ 2003.679-707 αριθ. 15), συνιστά μερική μόνον αποδέσμευση από το σύστημα της διάθεσης, αφού αναγκαία προϋπόθεση για τη λήψη ασφαλιστικών μέτρων, έστω και διαφορετικών από τα ζητούμενα, είναι η κατά το άρθρ. 682§1 ΚΠολΔ η υποβολή προηγούμενων σχετικής αίτησης.

<sup>9</sup> **Μπέης**, Πολ Δικον ΙΙα (1974) άρθρ. 268 σ. 1148· **Κεραμέυς**, *ΑστΔικονΔ* (1986) αριθ. 90 σ. 242· **Αρβανιτάκης**, *Η επικουρικότητα στην πολιτική δίκη* (1989) §4 σ. 89-90· **Κεραμέυς/Κονδύλης/Νίκας (-Μακρίδου)**, *ΕρμΚΠολΔ* (2000), άρθρ. 219 αριθ. 15· **ΑΠ 1239/2003**, ΕλλΔνη 2005.391· **ΕφΑθ 408/1994**, ΕλλΔνη 1994.1633· **11727/1995**, ΕλλΔνη 1996.1417· **6657/2000**, ΕλλΔνη 2002.173· βλ. ειδικότερα ως προς την ανταίτηση **ΜονΠρΑθ 15280/1980**, ΕλλΔνη 1981.173· **9808/1987**, ΕλλΔνη 1988.381· **7201/2010**· **ΜονΠρΘεσ 2196/2005**, Αρμ 2005.1946· **9578/2009**.

<sup>10</sup> **ΑΠ 160/1994**, Νο Β 1995.42· **Αρβανιτάκης**, *Η επικουρικότητα στην πολιτική δίκη* (1989) §4 σ. 87.

<sup>11</sup> **ΑΠ 1607/2000**, ΕλλΔνη 2001.669· **Αρβανιτάκης**, *Η επικουρικότητα στην πολιτική δίκη* (1989) §4 σ. 91· **Διαμαντόπουλος**, *Η ανταγωγή κατά τον ΚΠολΔ* (2003) §5 σ. 200-208· **Καλαβρός**, Πολ Δικον, ΓενΜ<sup>3</sup> (2012) §36 αριθ. 172-175· βλ. ως προς την αγωγή **ΕφΑθ 2908/1996**, ΕλλΔνη 1996.1611· **5746/1998**, ΕλλΔνη 1998.1643· **Γέσιου-Φαλτσή**, *Ομοδικία εις την πολιτική δίκη* (1970/1998) §6 σ. 50-51· **Κράνης**, *Ζητήματα ανταίτησης στη διαδικασία των ασφαλιστικών*

3. Η ανταίτηση έχει αυτοτέλεια έναντι της κύριας αίτησης ασφαλιστικών μέτρων υπό την έννοια ότι σε κοινή μ' αυτή διαδικασία εισάγονται για να κριθούν, με την αυτή κατ' αρχήν απόφαση, ξεχωριστά αιτήματα παροχής προσωρινής δικαστικής προστασίας για το αυτό ή διαφορετικά ασφαλιστέα δικαιώματα ή γενικότερα έννομες σχέσεις, αφού η ανταίτηση δεν είναι αναγκαίο να είναι συναφής με την κύρια αίτηση, αλλά μπορεί να αφορά και διαφορετικό ασφαλιστέο δικαίωμα από το δικαίωμα της κύριας αίτησης ή άλλο ασφαλιστικό μέτρο<sup>12</sup>. Με τη μορφή αυτή η ανταίτηση αποτελεί πρωταρχικά μέσο αντεπίθεσης ή και άμυνας κατά της αίτησης, αν είναι συναφής προς αυτή<sup>13</sup>.

## **II. Η άσκηση ανταίτησης υπό το προηγούμενο του ν. 4335/2015 νομικό καθεστώς.**

4. Βασική προϋπόθεση για την άσκηση ανταίτησης ήταν και είναι η εκκρεμοδικία αίτησης ασφαλιστικών μέτρων του καθ' ου η ανταίτηση κατά του ανταιτούντος, που πρέπει να έχει υποβληθεί κατά τις παραγράφους 1 ή 5 του άρθρ. 686 ΚΠολΔ. Σε αντίθεση, όμως, με την κύρια αίτηση δεν απαιτείτο πριν από το ν. 4335/2015 για την άσκηση ανταίτησης η τήρηση προδικασίας και μπορούσε αυτή, ανεξάρτητα από το δικαστήριο στο οποίο απευθυνόταν, να υποβληθεί και προφορικά κατά τη συζήτηση της αίτησης. Η δυνατότητα αυτή, που είχε ως συνέπεια τη δημιουργία εκκρεμοδικίας ως προς την ανταίτηση κατά τον ίδιο τρόπο που δημιουργεί εκκρεμοδικία και η άσκηση ανταίτησης με αυτοτελές

---

μέτρων, Νο Β 2015.1431-1442, αρ ι θ . 2.

<sup>12</sup> ΑΠ 1284/2003, Ελλ Δν η 2004.477· Μον Πρ Ηρ 1186/1970, Νο Β 1970.1490· Μον Πρ Θεσ 10288/2010· Κεραμείς/Κονδύλης/Νίκας(-Κράνης), Ερμ ΚΠολΔ (2000), άρθρ. 686 αρ ι θ . 12.

<sup>13</sup> Αυτοτέλεια έναντι της αγωγής έχει και η ανταγωγή (Ολ ΑΠ 1/1989, Δ 1990.977· ΑΠ 434/1998, Ελλ Δν η 1998.1289· Νίκας, Η ανταγωγή στις γαμικές διαφορές, Ελλ Δν η 1990.720-735 (723)· Διαμαντόπουλος, Η ανταγωγή κατά τον ΚΠολΔ (2003) §2 σ. 30-38), το αντικείμενο της οποίας δεν είναι επίσης αναγκαίο να είναι συναφές με τις αγωγικές αξιώσεις (Μπέης, Πολ Δικον Ια (1974) άρθρ. 268 σ. 1142· Σαχπεκίδου, Προβλήματα της ενστάσεως συμψηφισμού στο εσωτερικό και δικονομικό διεθνές δικαίο, Ελλ Δν η 1988.854 – 880(858)· Διαμαντόπουλος, Η ανταγωγή κατά τον ΚΠολΔ (2003) §5 σ. 310-317· Εφ Δωδ 179/2009 ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ).

δικόγραφο<sup>14</sup>, ευχερώς στηριζόταν στην ανάλογη εφαρμογή της παραγράφου 4 του άρθρ. 268 ΚΠολΔ<sup>15</sup>, η οποία, όπως ίσχυε πριν από το ν. 4335/2015, όριζε, μεταξύ άλλων, ότι όπου η υποβολή προτάσεων δεν ήταν υποχρεωτική, η ανταγωγή μπορούσε να ασκηθεί και με τις τυχόν υποβαλλόμενες προτάσεις ή και προφορικά κατά τη συζήτηση της κύριας υπόθεσης, οπότε καταχωριζόταν στα τηρούμενα πρακτικά. Με δεδομένο έτσι ότι στη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων η υποβολή προτάσεων δεν είναι υποχρεωτική<sup>16</sup>, η προφορική άσκηση της ανταίτησης όχι μόνο γινόταν αναντίρρητα δεκτή στη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων, αλλά αποτελούσε και τον κανόνα, οπότε η ανταίτηση καταχωριζόταν στα πρακτικά, αν κατ' εξαίρεση τηρούνταν, αλλιώς στα πρόχειρα πρακτικά που τηρεί ο δικαστής<sup>17</sup>. Γινόταν επίσης δεκτό ότι αν η ανταίτηση δεν είχε αναπτυχθεί προφορικά στο ακροατήριο, αλλά περιεχόταν μόνο σε έγγραφο σημείωμα, που κατατέθηκε μετά τη συζήτηση της υπόθεσης, ήταν अपαράδεκτη<sup>18</sup>.

5. Απαραδέκτη είναι επίσης η ανταίτηση, αν το ουσιαστικό δικαίωμα, για το οποίο ζητείται μ' αυτή η παροχή προσωρινής δικαστικής προστασίας, δεν υπάγεται για την οριστική δικαστική προστασία του στη δικαιοδοσία των πολιτικών

---

<sup>14</sup> Επίδοση του δικογράφου της ανταίτησης δεν είναι αναγκαία, αφού η υποβολή της ολοκληρώνεται με μόνη την κατάθεση του δικογράφου της στη γραμματεία του δικαστηρίου (άρθρ. 686§1 ΚΠολΔ).

<sup>15</sup> ΠολΠρΠειρ 1154/1986, ΕΝΔ 1987.17· ΜονΠρΠειρ 1634/1973, Δ 1974.48· ΜονΠρΑθ 17130/1993, ΕλλΔνη 1993.1543· 31965/1995, ΑρχΝ 1997.690· ΜονΠρΑγρ 50/2001, ΑρχΝ 2002.476· ΜονΠρΘεσ 9578/2009· ΜονΠρΝαξ 524/2010, ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ· ΜονΠρΤριπ 120/2014.

<sup>16</sup> Η διάταξη του άρθρ. 115§3 ΚΠολΔ, που ορίζει μετά την αντικατάστασή της με το ν. 4335/2015 ότι η κατάθεση προτάσεων είναι γενικώς υποχρεωτική, δεν προσιδιάζει στη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων και δεν εφαρμόζεται αναλόγως.

<sup>17</sup> ΕφΘεσ 64/1991, ΕλλΔνη 1993.1362· ΜονΠρΘεσπρ 91/1987, Δ 1987.550· ΜονΠρΚω 480/1994, Αρμ 1995.809· ΜονΠρΑθ 9862/1997, ΕΕμπΔ 1997.783· ΜονΠρΣαμ 129/1998, ΑρχΝ 1999.410· ΜονΠρΘεσ 17314/2009· Τζίφρας, Ασφαλιστικά Μέτρα<sup>4</sup> (1985) σ. 33· Κεραμεύς/Κονδύλης/Νίκας(-Κράνης), ΕρμΚΠολΔ (2000), άρθρ. 686 αριθ. 12.

<sup>18</sup> ΜονΠρΠειρ 3451/1978, Δ 1979.449· ΜονΠρΛαρ 817/1983, ΝοΒ 1983.1626· ΜονΠρΑθ 19119/1984, ΝοΒ 1985.147· ΜονΠρΘεσ 10288/2010· 2726/2013· αν το σημείωμα με την ανταίτηση είχε κατατεθεί κατά τη συζήτηση της υπόθεσης, ήταν και πάλι αναγκαία η προφορική αναφορά στην ανταίτηση, που όμως μπορούσε τότε να ήταν συνοπτική (βλ. ως προς την ανταγωγή ΕφΑθ 106/1986, Δ 1986.206).

δικαστηρίων, αλλά σ' αυτή των διοικητικών δικαστηρίων<sup>19</sup>. Ενδέχεται η ανταίτηση να αφορά μεν σε δικαίωμα υπαγόμενο στη δικαιοδοσία των πολιτικών δικαστηρίων, όμως να μην αφορά σε τέτοιο δικαίωμα η κύρια αίτηση ή γενικότερα αυτή να είναι για οποιονδήποτε τυπικό λόγο απαράδεκτη. Στην περίπτωση αυτή η ανταίτηση που επιτρεπτός πριν από το ν. 4335/2015 είχε ασκηθεί με τις προτάσεις ή προφορικά στο ακροατήριο οδηγείτο σε απόρριψη για έλλειψη προδικασίας (άρθρ. 111§2 ΚΠολΔ)<sup>20</sup>. Αντίθετα διατηρείται η δωσιδικία της ανταίτησης που ασκήθηκε με αυτοτελές δικόγραφο και αυτή εκδικάζεται παρόλη την απόρριψη ως απαράδεκτης της κύριας αίτησης για έλλειψη δικαιοδοσίας<sup>21</sup>, εκτός αν ασκήθηκε υπό την αίρεση της παραδοχής ή της απόρριψης της κύριας αίτησης<sup>22</sup>.

6. Τα όρια της υλικής αρμοδιότητας, που διαγράφει ο νόμος ως προς την αίτηση των ασφαλιστικών μέτρων, οριοθετούν αντίστοιχα και την καθ' ύλην αρμοδιότητα ως προς την ανταίτηση, η οποία μπορεί να εισαχθεί στο δικαστήριο στο οποίο εκκρεμεί η αίτηση, μόνον αν υπάγεται στην καθ' ύλην αρμοδιότητα του ίδιου ή κατώτερου δικαστηρίου (άρθρ. 34 ΚΠολΔ αναλόγως)<sup>23</sup>. Έτσι, αν η κύρια αίτηση είναι αρμοδιότητας του μονομελούς πρωτοδικείου ή συζητείται μαζί με την κύρια υπόθεση σε πολυμελές δικαστήριο, είναι παραδεκτή η άσκηση ανταίτησης στο ίδιο δικαστήριο, ενώ

---

<sup>19</sup> Βλ. ομοίως ως προς την ανταγωγή **Μητσόπουλο**, Πολ Δικον (1972) §15 σ. 234· **Κεραμεύς/Κονδύλης/Νίκας(-Νίκας)**, ΕρμΚΠολΔ (2000), άρθρ. 34 αριθ. 1· **Διαμαντόπουλο**, Η ανταγωγή κατά τον ΚΠολΔ (2003) §3 σ. 89-96· **Καλαβρός**, Πολ Δικον, ΓενΜ<sup>3</sup>(2012) §36 αριθ. 143.

<sup>20</sup> Βλ. ομοίως ως προς την ανταγωγή **Κεραμεύς/Κονδύλης/Νίκας(-Νίκας)**, ΕρμΚΠολΔ (2000), άρθρ. 34 αριθ. 2· **Διαμαντόπουλος**, Η ανταγωγή κατά τον ΚΠολΔ (2003) §11 σ. 416-422.

<sup>21</sup> Βλ. ομοίως ως προς την ανταγωγή **Μητσόπουλο**, Πολ Δικον (1972) §15 σ. 234· **Μπέη**, Πολ Δικον Ια (1973) άρθρ. 34 σ. 231· **Καλαβρός**, Πολ Δικον, ΓενΜ<sup>3</sup>(2012) §36 αριθ. 168· αν τιθ. **Ράμμος**, Εγχειρίδιον Αστικού Δικονομικού Δικαίου Ι (1978) §97 σ. 211, § 182 σ. 475· **Εφέθεσ 1148/1983**, ΝοΒ 1983.1392· **3509/1990**, Αρμ 1991.485· **ΜονΠροθεσ 22857/1995**, Αρμ 1996.227.

<sup>22</sup> Προβλ. ως προς την ανταγωγή **ΑΠ 618/1992**, ΕλλΔνη 1993.1283· **Καλαβρός**, Πολ Δικον, ΓενΜ<sup>3</sup>(2012) §36 σ. 169.

<sup>23</sup> **ΑΠ 1284/2003**, ΕλλΔνη 2004.477.

αντίθετα είναι απαράδεκτη αν αυτή μεν είναι αρμοδιότητας του μονομελούς πρωτοδικείου, η δε κύρια αίτηση εκκρεμεί στο καθ' ύλην αρμόδιο για εκείνη ειρηνοδικείο. Στην περίπτωση αυτή η ανταίτηση που ασκήθηκε με αυτοτελές δικόγραφο, παραπέμπεται από το ειρηνοδικείο, στο οποίο αναρμοδίως εισήχθη, στο αρμόδιο γι' αυτή μονομελές πρωτοδικείο για να δικάσει πλέον ως κύρια αίτηση, ενώ αν είχε υπό το προηγούμενο του ν. 4335/2015 νομικό καθεστώς ασκηθεί με τις προτάσεις ή προφορικά στο ακροατήριο, ήταν απορριπτέα ως απαράδεκτη για έλλειψη προδικασίας. Αν η αίτηση είναι αρμοδιότητας του ειρηνοδικείου και έχει ασκηθεί στο μονομελές πρωτοδικείο, το οποίο είναι όμως καθ' ύλην αρμόδιο για την ανταίτηση, πρέπει το μονομελές πρωτοδικείο να κρατήσει και να δικάσει ως ανώτερο δικαστήριο τόσο την αίτηση όσο και την ανταίτηση, υποχρεωτικά μεν αν είναι μεταξύ τους συναφείς (δωσιδικία της συνάφειας, άρθρ. 31§3 ΚΠολΔ), σε κάθε δε περίπτωση επειδή η λύση αυτή εξυπηρετεί την οικονομία της όλης δίκης, διαφορετικά, δηλαδή αν δεν θεμελιώνεται η δωσιδικία της συνάφειας και παραπέμπει την αίτηση στο αρμόδιο ειρηνοδικείο, οφείλει μεν να δικάσει ως κύρια πλέον αίτηση την ανταίτηση που ασκήθηκε με αυτοτελές δικόγραφο, όμως η ανταίτηση που επιτρεπτός πριν από το ν. 4335/2015 είχε ασκηθεί με τις προτάσεις ή προφορικά στο ακροατήριο, ήταν και πάλι απορριπτέα για έλλειψη προδικασίας.

7. Ανταίτηση ασφαλιστικών μέτρων νομιμοποιείται να ασκήσει μόνον ο καθ' ου η αίτηση κατά του αιτούντος (άρθρ. 268§1 ΚΠολΔ αναλόγως), δηλαδή απαιτείται πλήρης ταύτιση μεταξύ των διαδίκων της αίτησης και της ανταίτησης, των οποίων απλώς αντιστρέφεται η διαδικαστική θέση<sup>24</sup>. Έτσι είναι απαράδεκτη

---

<sup>24</sup> Η άσκηση ανταγωγής από τρίτο ή κατά τρίτου (τριτανταγωγής/Drittwiderklage) δεν γίνεται στην Ελλάδα νομολογιακά δεκτή, όπως αντίθετα γίνεται δεκτή στη Γερμανία (BGH 17.10.1963, NJW 1964.44· BGH 5.7.1990, NJW-RR 1990.1265), ωστόσο απασχολεί ήδη την ελληνική δικονομική θεωρία και υποστηρίζεται τόσο η αρνητική θέση [Διαμαντόπουλος, Ανταγωγή κατά τον ΚΠολΔ (2003) §4 σ. 178-186] όσο και η καταφατική, υπό την προϋπόθεση πάντως ότι ο τρίτος, αντενάγων ή αντεναγόμενος, καταλαμβάνεται από τα υποκειμενικά όρια της εκκρεμοδικίας που προκαλεί η άσκηση της αγωγής και κατ' επέκταση από τα υποκειμενικά όρια του δεδικασμένου της μέλλουσας να εκδοθεί απόφασης [Κολοτούρος, Ανταγωγή υπό τρίτου ή κατά τρίτου ασκουμένη,

η ανταίτηση από έναν των καθ' ων η αίτηση κατά ομοδίκου του, καθώς και αυτή που ασκεί ο καθ' ου η αίτηση ως νόμιμος αντιπρόσωπος άλλου, ενώ η αίτηση στρέφεται ατομικά κατ' αυτού. Τα ίδια ισχύουν και όταν η ανταίτηση ασκείται από τον καθ' ου η αίτηση για παροχή ατομικά σ' αυτόν τον ίδιο προσωρινής δικαστικής προστασίας, εφόσον ο αιτών, κατά του οποίου στρέφεται η ανταίτηση, άσκησε την αίτηση ως νόμιμος αντιπρόσωπος άλλου ή εφόσον η αίτηση δεν απευθύνθηκε από τον αιτούντα ατομικά κατά του ανταιτούντος, αλλά κατά προσώπου νόμιμα αντιπροσωπευόμενου από αυτόν<sup>25</sup>. Ωστόσο η ανταίτηση που απαράδεκτα, κατά τα ανωτέρω, ασκείται από τον καθ' ου η αίτηση κατά προσώπου με το οποίο δεν τελεί σε σχέση αντιδικίας στο πλαίσιο της αίτησης ή ασκείται για λογαριασμό μη διαδίκου ή χωρίς ο ανταιτών να είναι πράγματι ο καθ' ου η αίτηση, μπορεί μεν, εφόσον ασκήθηκε με δικόγραφο, να εκτιμηθεί ως ιδιαίτερη αίτηση και να μην απορριφθεί τελικά ως απαράδεκτη, αλλά να συνεκδικασθεί κατά το άρθρ. 246 ΚΠολΔ με την αρχική αίτηση, η δυνατότητα όμως αυτή δεν υπάρχει για έλλειψη προδικασίας αν πρόκειται για ανταίτηση, που παραδεκτά είχε πριν από το ν. 4335/2015 ασκηθεί με τις προτάσεις ή προφορικά<sup>26</sup>.

### III. Το νέο ρυθμιστικό πλαίσιο.

8. Με το ν. 4335/2015 καταργήθηκε η προβλεπόμενη από την παράγραφο 4 του άρθρ. 268 ΚΠολΔ δυνατότητα άσκησης ανταγωγής προφορικά ή με τις τυχόν υποβαλλόμενες προτάσεις στις περιπτώσεις που η υποβολή προτάσεων για την υπόθεση δεν ήταν υποχρεωτική και συναφώς ορίστηκε με το άρθρ. 238§1 ΚΠολΔ, όπως οι διατάξεις του άρθρου αυτού αντικαταστάθηκαν με τον ως άνω νόμο, ότι οι ανταγωγές στην περίπτωση του άρθρ. 237 του ίδιου Κώδικα, στις υποθέσεις, δηλαδή, της τακτικής

---

Δ 2003.327-352 (327-344, 352)· **Κ α λ α β ρ ό ς**, Π ο λ Δ ι κ ο ν, Γ ε ν Μ<sup>3</sup> (2012) §36 α ρ ι θ. 159-167].

<sup>25</sup> Β λ. έ τ σ ι κ α ι Μ ο ν Π ρ ο θ ε σ 310/2014.

<sup>26</sup> Μ ο ν Π ρ ο θ 17310/1993, Ε λ λ Δ ν η 1993.1543· π ρ β λ. ω ς π ρ ο ς τ η ν α ν τ α γ ω γ ή Ε φ Α θ 852/1995, Ε λ λ Δ ν η 1996.1613· Δ ι α μ α ν τ ό π ο υ λ ο, Η α ν τ α γ ω γ ή κ α τ ά τ ο ν Κ Π ο λ Δ (2003) §4 σ. 146/147.



διαδικασίας, κατατίθενται και επιδίδονται στον αντεναγόμενο μέσα σε εξήντα (60) ημέρες από την κατάθεση της αγωγής ή σε ενενήντα (90) ημέρες αν αυτός διαμένει στο εξωτερικό ή είναι άγνωστης διαμονής. Αντίστοιχα ορίστηκε με το άρθρ. 591§1(ζ) ΚΠολΔ, όπως οι διατάξεις και του άρθρου αυτού αντικαταστάθηκαν με τον αυτό νόμο, ότι στις ειδικές διαδικασίες του τέταρτου κεφαλαίου του ΚΠολΔ η ανταγωγή ασκείται με ποινή απαραδέκτου με δικόγραφο που κατατίθεται στη γραμματεία του δικαστηρίου στο οποίο απευθύνεται και επιδίδεται στον αντίδικο τουλάχιστον οκτώ (8) ημέρες πριν από τη συζήτηση, η οποία ορίζεται υποχρεωτικά κατά την ημερομηνία συζήτησης της κύριας υπόθεσης. Επιβλήθηκε έτσι ως γενικός κανόνας για την άσκηση ανταγωγής η τήρηση προδικασίας με την κατάθεση και επίδοση στον αντίδικο σχετικού δικογράφου, ενώ εξαίρεση δεν γίνεται ούτε με τις διατάξεις για τις μικροδιαφορές (άρθρ. 466 – 471 ΚΠολΔ), μολονότι στις υποθέσεις των μικροδιαφορών η κατάθεση προτάσεων δεν είναι υποχρεωτική (άρθρ. 115§3 ΚΠολΔ)<sup>27</sup>. Μάλιστα και στην εκούσια δικαιοδοσία καταργήθηκε με το ν. 4335/2015 η δυνατότητα άσκησης προφορικής αίτησης, την οποία προέβλεπε προηγουμένως το άρθρ. 747§1 ΚΠολΔ. Συνέπεια των μεταβολών αυτών ήταν να ανακύψει εξ αρχής το ερώτημα αν μετά το ν. 4335/2015 και με δεδομένο ότι η κατάθεση προτάσεων παραμένει ευχέρεια και δεν είναι υποχρεωτική στη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων, εξακολουθεί να είναι δυνατή ή όχι η άσκηση προφορικής ανταίτησης στη διαδικασία αυτή, αφού η σχετική δυνατότητα στηριζόταν μέχρι τότε κυρίως στην ανάλογη εφαρμογή του άρθρ. 268§4 ΚΠολΔ, όπως προηγουμένως ίσχυε<sup>28</sup>.

---

<sup>27</sup> Βλ και **Κρόνη**, Ζητήματα ανταίτησης στη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων, Νο Β 2015.1431-1442, αρ. 6 σημ. 21.

<sup>28</sup> Η δυνατότητα, πάντως, προφορικής ανταγωγής και συνεπώς και προφορικής ανταίτησης, όταν η υποβολή προτάσεων δεν είναι υποχρεωτική, εξακολουθεί και μετά την 1.1.2016, που ορίστηκε ως έναρξη ισχύος του ν. 4335/2015, αν η αγωγή ή η αίτηση ασφαλιστικών μέτρων ασκήθηκαν υπό το προηγούμενο νομικό καθεστώς, αφού κατά τη μεταβατική διάταξη του άρθρ. 1, άρθρ. 9§1 του νόμου αυτού, οι διατάξεις των άρθρ. 237–238 ΚΠολΔ, άρα και οι αφορώσεως την ανταγωγή διατάξεις, εφαρμόζονται μόνο για τις κατατιθέμενες μετά την 1.1.2016 αγωγές (βλ. όμως αντίθετα **Μον Πρ Αμ α λ 40/2016**, Ε λ λ Δ ν η 2016.1443).

9. Με βασικό επιχείρημα την κατάργηση της προφορικής ανταγωγής η νομολογία αποκλείει ήδη και την προφορική ανταίτηση στη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων, απορρίπτοντας ως απαράδεκτη τέτοια ανταίτηση<sup>29</sup>. Ως πρόσθετο επιχείρημα ισχύει το ότι με το ν. 4335/2015 καταργήθηκε η δυνατότητα προφορικής άσκησης τόσο της αίτησης ασφαλιστικών μέτρων, η οποία προηγουμένως ήταν δυνατή στα ειρηνοδικεία (άρθρ. 686§1 ΚΠολΔ), όσο και της κύριας παρέμβασης στη σχετική δίκη, με μόνη πλέον δυνατή την άσκηση προφορικής πρόσθετης παρέμβασης (άρθρ. 686§6 ΚΠολΔ). Η ορθή αυτή θέση που εκφράζει το γράμμα, αλλά και το πνεύμα του νόμου, δεν αναιρείται από το ότι για τη συζήτηση της αίτησης ασφαλιστικών μέτρων δεν είναι αναγκαία η επίδοση στον καλούμενο να παραστεί σ' αυτή καθ' ου η αίτηση αντιγράφου της, με εξαίρεση τις υποθέσεις προσωρινής ρύθμισης της νομής ή κατοχής (άρθρ. 734§1 ΚΠολΔ), αλλά αρκεί κατά περίπτωση η κλήση του με την επίδοση σ' αυτόν απλού εγγράφου της γραμματείας του δικαστηρίου, στο οποίο αναγράφεται ο τόπος, η ημέρα και η ώρα συζήτησης της υπόθεσης, ενώ επιτρεπτή είναι και μόνη η τηλεγραφική ή τηλεφωνική πρόσκλησή του από τη γραμματεία του δικαστηρίου και ήδη η κλήση του με ηλεκτρονικά μέσα (άρθρ. 686§§2 και 4 ΚΠολΔ). Όμως η σχετική ευχέρεια έχει διαφορετική στόχευση από το σκοπό που εξυπηρετεί η τήρηση προδικασίας με την κατάθεση δικογράφου για την άσκηση αίτησης ασφαλιστικών μέτρων και δεν παρέχει επιχείρημα υπέρ της δυνατότητας προφορικής άσκησης αίτησης ή ανταίτησης στη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων. Έτσι ο απλουστευμένος τρόπος κλήσης των διαδίκων στη συζήτηση αίτησης ή ανταίτησης ασφαλιστικών μέτρων αποσκοπεί να καταστήσει δυνατή την παροχή γρήγορης και αποτελεσματικής προσωρινής δικαστικής προστασίας, χωρίς όμως κατά τα λοιπά να θίγεται το συνταγματικά κατοχυρωμένο δικαίωμα ακρόασής τους (άρθρ. 20§1 του Συντάγματος και 110§2

---

<sup>29</sup> Μο ν Π ρ Θ ε σ 4953/2016, Ε λ λ Δ ν η 2016.1709· Μο ν Π ρ Α μ α λ 40/2016, Ε λ λ Δ ν η 2016.1443· β λ . κ α ι Χ α τ ζ η τ ω ά ν ο υ , Η δ ί κ η τ η ς π τ ώ χ ε υ σ η ς κ α ι τ ω ν π ρ ο λ η π τ ι κ ώ ν μ έ τ ρ ω ν τ η ς (2016) §11 VI σ. 312.

ΚΠολΔ), με εξαίρεση την περίπτωση του άρθρ. 687§1 ΚΠολΔ, ενώ η σύνταξη και η κατάθεση σχετικού δικογράφου, που απαιτείται πλέον ανεξαιρέτα για την παραδεκτή άσκηση αίτησης ή ανταίτησης ασφαλιστικών μέτρων<sup>30</sup> και του οποίου γνώση μπορεί να λάβει ο καθ' ου έστω κατά τη συζήτηση της υπόθεσης, αποβλέπει στην οριοθέτηση του αντικειμένου της δίκης κατά τρόπο σαφή ως προς τον σκληρό τουλάχιστον πυρήνα του, δηλαδή ως προς το ασφαλιστέο ουσιαστικό δικαίωμα, τον επικείμενο κίνδυνο ή επείγουσα περίπτωση και ως προς το είδος της ζητούμενης προσωρινής δικαστικής προστασίας, που συγκροτούν εν τέλει και το ελάχιστο αναγκαίο όσο και αμετάβλητο περιεχόμενο της αίτησης και κατ' επέκταση και της ανταίτησης ασφαλιστικών μέτρων.

10. Απόκλιση από την άσκηση αίτησης ασφαλιστικών μέτρων μόνο με την κατάθεση δικογράφου προβλέπει και μετά το ν. 4335/2015 η παράγραφος 5εδ(α) του άρθρ. 686 ΚΠολΔ, ορίζοντας ότι κατά τη συζήτηση της κύριας υπόθεσης η αίτηση μπορεί να υποβληθεί και με τις προτάσεις<sup>31</sup>. Η ρύθμιση προϋποθέτει δυνατότητα συνεκδίκασης της αίτησης ασφαλιστικών μέτρων με την κύρια υπόθεση στο αρμόδιο για την κύρια υπόθεση δικαστήριο, που μπορεί να είναι και διαφορετικό από το αρμόδιο για τα ασφαλιστικά μέτρα δικαστήριο, όπως είναι το πολυμελές πρωτοδικείο και το εφετείο, αφού αν η κύρια υπόθεση είναι εκκρεμής σε πολυμελές δικαστήριο ή ήδη αναλόγως και στο μονομελές εφετείο, τα ασφαλιστικά μέτρα διατάσσονται και από τα δικαστήρια αυτά κατά τη συζήτηση εκεί της κύριας υπόθεσης [άρθρ. 684, 686§5(β) ΚΠολΔ]. Κατά τα λοιπά η αίτηση

---

<sup>30</sup> Το άρθρ. 687§2 ΚΠολΔ επιτρέπει μεν να συζητηθεί η υπόθεση ασφαλιστικών μέτρων αμέσως, εφόσον οι διάδικοι εμφανισθούν εκουσίως ενώπιον του δικαστή του μονομελούς πρωτοδικείου ή του ειρηνοδικείου, απαιτείται όμως και στην περίπτωση αυτή να έχει προηγουμένως κατατεθεί σχετικό δικόγραφο (Κεραμεύς/Κονδύλης/Νίκας(-Κράνης), ΕρμΚΠολΔ (2000), άρθρ. 687 αριθ. 5· ΜονΠρΑμαλ 40/2016, ΕλλΔνη 2016.1443.

<sup>31</sup> Κύρια υπόθεση είναι αυτή, που έχει ως αντικείμενο τη δεσμευτική διάγνωση του ασφαλιστέου δικαιώματος ή έννομης σχέσης με ταξύτων αυτών διαδίκων (ΕφΑθ 4362/1979, Νο Β 1980.799· ΕφΑθ 10105/1982, Νο Β 1983.825· ΕφΑθ 6589/1983, ΕλλΔνη 1984.181· ΕφΠειρ 1165/2001, Αρμ 2003.994· ΕφΘεσ 2217/2006, Αρμ 2006.1607· ΠολΠρΑθ 10/2002, ΕΕμπΔ 2002.346· ΠολΠρΠειρ 3488/2004, ΧρΙΔ 2005.30· Κεραμεύς/Κονδύλης/Νίκας(-Κράνης), ΕρμΚΠολΔ (2000), άρθρ. 684 αριθ. 1).

ασφαλιστικών μέτρων πρέπει ασφαλώς να αφορά το αντικείμενο της κύριας υπόθεσης, όπως αυτό οριοθετείται από την αγωγή ή και από την ανταγωγή, δηλαδή αίτηση ασφαλιστικών μέτρων μπορεί κατά τη συζήτηση της κύριας υπόθεσης να υποβληθεί με τις προτάσεις όχι μόνο για το αντικείμενο της αγωγής, αλλά και της τυχόν ανταγωγής. Συνακόλουθα μπορεί και η ανταίτηση να υποβληθεί με τις προτάσεις, όχι όμως και προφορικά<sup>(32),(33)</sup>.

11. Προτάσεις, στις οποίες αναφέρεται η ρύθμιση του άρθρ. 686§5(α) ΚΠολΔ, είναι βέβαια, κατ' αρχήν, αυτές που κατατίθενται για τη συζήτηση της κύριας υπόθεσης. Με δεδομένο ότι κατά το άρθρ. 591§1(γ) ΚΠολΔ, όπως αυτό ισχύει μετά την αντικατάστασή του με το ν. 4335/2015, οι προτάσεις στις ειδικές διαδικασίες του τέταρτου βιβλίου του ΚΠολΔ κατατίθενται το αργότερο κατά τη συζήτηση της υπόθεσης, είναι μέχρι τότε δυνατή και η άσκηση με τις αυτές ή διαφορετικές προτάσεις (έγγραφο σημείωμα) αίτησης ή ανταίτησης ασφαλιστικών μέτρων. Το ίδιο πρέπει να γίνει δεκτό και στην τακτική διαδικασία, στην οποία κατά το άρθρ. 237§1 ΚΠολΔ, όπως ήδη αυτό ισχύει μετά την αντικατάστασή του με το ν. 4335/2015, οι προτάσεις κατατίθενται

---

<sup>32</sup> Βλ. έτσι ως προς τα προληπτικά μέτρα κατά τον ΠτΚ, **Χατζηζώνου**, Η δίκη της πτώχευσης και των προληπτικών μέτρων της (2016) §11 VI σ. 312.

<sup>33</sup> Η άποψη ότι η ανταίτηση ασφαλιστικών μέτρων μπορεί να ασκηθεί με τις προτάσεις ανεξάρτητα από τη συζήτηση της κύριας υπόθεσης, δηλαδή και όταν δεν πρόκειται να συζητηθεί από κοινού με την υπόθεση αυτή, άρα μπορεί να ασκηθεί και προφορικά, αφού η άσκηση ανταίτησης με τις προτάσεις πρέπει να δηλωθεί και προφορικά στο ακροατήριο [**Χαμηλοθώρης**, Ασφαλιστικά μέτρα (2016) σ. 44 αριθ. 90· **Μον Πρ Π α τ ρ 737/2016**], συνιστά ερμηνευτική προσέγγιση de lege ferenda και όχι de lege lata, αφού υπερβαίνει καταφανώς το γράμμα, αλλά και το σκοπό που εξυπηρετεί η διάταξη του άρθρ. 686§5εδ(α) ΚΠολΔ, με την οποία ο νομοθέτης, αποβλέποντας στην οικονομία της δίκης και της δικαστικής ενέργειας, θέλησε με την ευκαιρία της συζήτησης για την κύρια υπόθεση να διευκολύνει την άσκηση κατά τη διάρκεια της αίτησης ή και ανταίτησης ασφαλιστικών μέτρων. Άλλωστε αν γίνει δεκτή η ερμηνευτική αυτή προσέγγιση θα πρέπει συνακόλουθα να γίνει δεκτό ότι και η αίτηση ασφαλιστικών μέτρων μπορεί να ασκηθεί με τις προτάσεις ή και προφορικά ανεξάρτητα από τη συζήτηση της κύριας υπόθεσης, δηλαδή παρά τη ρητή αντίθετη διάταξη του άρθρ. 686§1 ΚΠολΔ και την κατάργησή με το ν. 4335/2015 της περιεχόμενης στην παράγραφο 5 του άρθρου αυτού διάταξης, κατά την οποία η αίτηση ασφαλιστικών μέτρων μπορούσε στο ειρηνοδικείο να ασκηθεί και προφορικά κατά τη συζήτηση της κύριας υπόθεσης.

μέσα σε προθεσμία εκατό (100) ημερών από την κατάθεση της αγωγής, η προθεσμία δε αυτή παρατείνεται κατά τριάντα (30) ημέρες για όλους τους διαδίκους, αν ο εναγόμενος ή κάποιος από τους ομοδίκους του διαμένει στο εξωτερικό ή είναι άγνωστης διαμονής, ενώ η ίδια βασική ή κατά παράταση προθεσμία, ορίζει η διάταξη του άρθρ. 238§1(δ) ΚΠολΔ, ότι ισχύει και για την ανταγωγή στην τακτική διαδικασία. Δηλαδή σε υπόθεση δικαζόμενη με την τακτική διαδικασία οι διάδικοι μπορούν να ασκήσουν αίτηση ή ανταίτηση ασφαλιστικών μέτρων με τις προτάσεις είτε της κύριας υπόθεσης είτε με ξεχωριστές προτάσεις που στην περίπτωση αυτή μπορούν να κατατεθούν μέχρι τη συζήτηση της κύριας υπόθεσης στο ακροατήριο<sup>34</sup>, αφού σκοπός της διάταξης του άρθρ. 686§5(α) ΚΠολΔ δεν είναι η έγκαιρη ενημέρωση του δικαστή ως προς το νομικό και πραγματικό υλικό της κύριας υπόθεσης προκειμένου να κρίνει στη συνέχεια την αίτηση ή την ανταίτηση των ασφαλιστικών μέτρων, αλλά η εξοικονόμηση της δικαστικής ενέργειας, έτσι ώστε με την ευκαιρία της συζήτησης για την κύρια υπόθεση να συζητηθεί και η υπόθεση των ασφαλιστικών μέτρων<sup>35</sup>. Πρόκειται, επομένως, για δυο αυτοτελείς δίκες<sup>36</sup>, διεξαγόμενες παράλληλα, και η διαπίστωση αυτή επιτρέπει την εξέταση μαρτύρων για την υπόθεση ασφαλιστικών μέτρων στη κοινή δικάσιμο με την κύρια υπόθεση, ακόμη και όταν αυτή υπάγεται στην τακτική διαδικασία, οπότε δεν επιτρέπονται κατ' αρχήν γι' αυτή οι μάρτυρες [άρθρ. 237§4(ζ) ΚΠολΔ, όπως ήδη ισχύει]. Με διαφορετική, άλλωστε, εκδοχή φαλκιδεύεται ή και αδρανοποιείται η λειτουργική εμβέλεια της

---

<sup>34</sup> Η άσκηση **αίτησης** ή η **ανταίτησης** ασφαλιστικών μέτρων με τις προτάσεις που κατατίθενται στο ακροατήριο κατά τη συζήτηση της κύριας υπόθεσης, πρέπει πάντως να δηλωθεί εκεί και **προφορικά** προς αποφυγή αιφνιδιασμού του αντιδίκου, οπότε πλέον η άσκηση τους κατ' αυτό τον τρόπο προσομοιάζει κατ' αποτέλεσμα με την άσκηση **προφορικής αίτησης** ή **ανταίτησης**, χωρίς όμως και να μπορεί να υποκατασταθεί λειτουργικά από αυτή, αφού με την γραπτή αποτύπωση το αντικείμενο της δίκης οριοθετείται κατ' αρχήν σαφέστερα (βλ. και προηγούμενως αρ. 9 και σημ. 33).

<sup>35</sup> Βλ. και σημείωση 33.

<sup>36</sup> Πρβλ. και **Χατζηζωάννου**, Η δίκη της πτώχευσης και των προληπτικών μέτρων της (2016) §11 | σ. 283.

παραπάνω ρύθμισης, αφού η άσκηση αίτησης ή ανταίτησης ασφαλιστικών μέτρων μόνο με τις προτάσεις της κύριας υπόθεσης και μέσα στις προθεσμίες των άρθρ. 237-238 ΚΠολΔ, όταν πρόκειται για κύρια υπόθεση δικάζομενη κατά την τακτική διαδικασία, αναιρεί ενδεχομένως την ανάγκη λήψης ασφαλιστικών μέτρων κατά το διάστημα μεταξύ της κατάθεσης των προτάσεων και της δικασίμου, ενώ και γενικότερα διαφοροποιείται έτσι χωρίς πειστικό λόγο η δυνατότητα υποβολής κατά τη συζήτηση της κύριας υπόθεσης αίτησης ή ανταίτησης ασφαλιστικών μέτρων με τις προτάσεις, υπό την έννοια ότι η σχετική ευχέρεια επιμηκύνεται μέχρι τη συζήτηση της κύριας υπόθεσης, όταν αυτή δεν δικάζεται κατά την τακτική, αλλά κατά ειδική διαδικασία.

12. Η ανταίτηση ασφαλιστικών μέτρων υπάγεται στους αυτούς με την κύρια αίτηση διαδικαστικούς κανόνες στο πλαίσιο της κοινής, κατ' αρχήν, διαδικαστικής πορείας τους. Ισχύουν έτσι, μεταξύ άλλων, οι ρυθμίσεις των άρθρ. 690, 691§1 ΚΠολΔ, όπως και η υποχρέωση κλήσης του καθ' ου η ανταίτηση να παραστεί στη συζήτησή της. Η υποχρέωση αυτή υφίσταται είτε η ανταίτηση ασκήθηκε με δικόγραφο είτε με τις προτάσεις κατά τη συζήτηση της κύριας υπόθεσης, δηλαδή δεν αρκεί στην τελευταία περίπτωση ότι επισπεύστηκε από κάποιον από τους διαδίκους η συζήτηση της κύριας υπόθεσης ή και της συνεκδικαζόμενης με αυτή αίτησης ασφαλιστικών μέτρων, αλλά απαιτείται και στην περίπτωση αυτή να κληθεί ειδικά για τη συζήτηση της ανταίτησης ο καθ' ου<sup>(37),(38)</sup>. Αν αυτός δεν εμφανιστεί, η ανταίτηση συζητείται ερήμην του, εφόσον κλήθηκε στη συζήτησή της νόμιμα και εμπρόθεσμα (άρθρ. 272§3 ΚΠολΔ, αναλόγως), αλλιώς η συζήτησή της είναι απαράδεκτη<sup>39</sup>,

---

<sup>37</sup> Προκειμένου να οριστεί από τον αρμόδιο δικαστή ο τρόπος γνωστοποίησης της κλήσης, όταν η ανταίτηση δεν υποβάλλεται με δικόγραφο, θα πρέπει ο προτιθέμενος να ασκήσει την ανταίτηση με τις προτάσεις, να καταθέσει στη γραμματεία του δικαστηρίου δικόγραφο κλήσης, ώστε να οριστεί επ' αυτού ο τρόπος γνωστοποίησης της κλήσης (άρθρ. 686§§2 και 4 ΚΠολΔ).

<sup>38</sup> Πρβλ. ως προς την παράλειψη ειδικής κλήσης προς συζήτηση συνεκδικαζόμενης με την κύρια υπόθεση αίτησης ασφαλιστικών μέτρων, ΠολΠρΠειρ 831/1978, ΕλλΔνη 1978.379· 1569/1978, ΕλλΔνη 1978.571.

<sup>39</sup> Βλ. ως προς την ανταγωγή τη σχετική προβληματική σε Διαμαντόπουλο, Ανταγωγή κατά τον ΚΠολΔ (2003) §9 σ. 362-367, με αναφορά

εκτός αν το δικαστήριο αποφασίσει να συζητήσει την ανταίτηση χωρίς κλήση του, με βάση την παρεχόμενη σ' αυτό από το άρθρ. 687§1 ΚΠολΔ ευχέρεια. Η ανυπαρξία πάντως κλήσης ή τα τυχόν ελαττώματά της καλύπτονται, αν εμφανισθεί στη συζήτηση της υπόθεσης ο καθ' ου η ανταίτηση και δεν αντιλέξει, επικαλούμενος σχετική βλάβη του, την οποία υποχρεούται ο ίδιος να αποδείξει<sup>40</sup>. Εφόσον η ύπαρξη τέτοιας βλάβης πιθανολογηθεί, η συζήτηση της ανταίτησης κηρύσσεται επίσης अपαράδεκτη (άρθρ. 159 αριθ. 3 ΚΠολΔ).

13. Με δεδομένο ότι κατά το άρθρ. 699 ΚΠολΔ οι αποφάσεις ασφαλιστικών μέτρων δεν προσβάλλονται με ένδικα μέσα, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά, η διάταξη του άρθρ. 525§2 ΚΠολΔ, που αποκλείει την άσκηση ανταγωγής για πρώτη φορά στη δευτεροβάθμια δίκη<sup>41</sup>, έχει στη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων πρακτική εφαρμογή μόνο στις υποθέσεις προσωρινής ρύθμισης της νομής ή κατοχής, στις οποίες είναι κατ' εξαίρεση δυνατή ή άσκηση έφεσης κατά της ειρηνοδικειακής απόφασης (άρθρ. 734§3 ΚΠολΔ). Αποκλείεται έτσι στις υποθέσεις αυτές η άσκηση ανταίτησης για πρώτη φορά στην κατ' έφεση δίκη, έστω και αν πρόκειται για έφεση του ερημοδικασθέντος πρωτοδίκως διαδίκου, που επισύρει και στις υποθέσεις αυτές την εφαρμογή του άρθρ. 528 ΚΠολΔ<sup>42</sup>.

#### IV. Τελική αποτίμηση.

---

*στις θεωρητικές και νομολογιακές παραδοχές τόσο πριν όσο και μετὰ τη αντικατάσταση του άρθρ. 268 ΚΠολΔ με το άρθρ. 10 ν. 2915/2001.*

<sup>40</sup> Βλ. ως προς την αγωγή ΑΠ 1081/2014· Μπέης, ΠολΔικον Ι Ι Ι (α) (1974) άρθρ. 215 Ι Ι αριθ. 2 σ. 955· Νίκας, ΠολΔικον Ι Ι (2005) §60 αριθ. 4.

<sup>41</sup> ΑΠ 48/1986, ΕλλΔνη 1986.483· 255/1987, ΕλλΔνη 1988.1359· 218/2000, ΕλλΔνη 2000.1344· ΕφΑθ 12636/1989, ΕλλΔνη 1992.846· Διαμαντόπουλος, Η ανταγωγή κατά τον ΚΠολΔ (2003) §5 σ. 288.

<sup>42</sup> Κράνης, Ζητήματα ανταίτησης στη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων, ΝοΒ 2015.1431-1442, αριθ. 14· βλ. ως προς την ανταγωγή ΕφΑθ 580/1983, ΕλλΔνη 1983.682· 12636/1989, ΕλλΔνη 1992.846· ΕφΘεσ 52/2012, ΕλλΔνη 2013.1036· Κεραμεύς/Κονδύλης/Νίκας-(Μαργαρίτης), ΕρμΚΠολΔ (2000), άρθρ. 525 αριθ. 3· Διαμαντόπουλος, Η ανταγωγή κατά τον ΚΠολΔ (2003) §5 σ. 291 και ως προς την εφαρμογή του άρθρ. 528 ΚΠολΔ στη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων ΠολΠρΡοδ 232/2006, ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ· ΠολΠρΘεσ 20319/2011, ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ.

14. Η άσκηση προφορικής ανταίτησης στη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων, η οποία υπό το προηγούμενο του ν. 4335/2015 καθεστώς εύρισκε σταθερό έρεισμα στην αναλόγως εφαρμοζόμενη διάταξη του άρθρ. 268§4(γ) ΚΠολΔ, κατέστη προβληματική μετά τις τροποποιήσεις που επέφερε στον ΚΠολΔ ο ν. 4335/2015. Ωστόσο η κατάργηση με το νόμο αυτό της δυνατότητας άσκησης προφορικής ανταγωγής δεν αποτελεί από μόνη της ικανό επιχείρημα ότι είναι πλέον αδύνατη και η προφορική ανταίτηση στη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων και αντίθετα η έλλειψη ειδικής ρύθμισης επιβάλλει εγγύτερη ερμηνευτική προσέγγιση, ώστε η θέση αυτή να είναι γενικότερα συμβατή με την ιδιαίτερη φύση της διαδικασίας των ασφαλιστικών μέτρων. Στο πλαίσιο ακριβώς αυτό καθοριστικό επιχείρημα κατά της προφορικής ανταίτησης αποτελεί οπωσδήποτε η κατάργηση με το ν. 4335/2015 της δυνατότητας προφορικής άσκησης σε κάθε περίπτωση της αίτησης ασφαλιστικών μέτρων, αλλά και της κύριας παρέμβασης στη σχετική δίκη, αν ληφθεί υπόψη ότι η ανταίτηση έχει μεν αυτοτέλεια έναντι της κύριας αίτησης, δεν παύει όμως να είναι και η ίδια αίτηση ασφαλιστικών μέτρων με αντίστροφη τη δικονομική θέση των αρχικών διαδίκων, οπότε καταλαμβάνεται από τις σχετικές με την αίτηση ρυθμίσεις. Η δυνατότητα, εξάλλου, άσκησης της αίτησης ασφαλιστικών μέτρων με τις προτάσεις κατά τη συζήτηση της κύριας υπόθεσης [άρθρ. 686§5(α) ΚΠολΔ], σε συνδυασμό με το ότι η άσκηση της αίτησης κατ' αυτόν τον τρόπο πρέπει να δηλωθεί και προφορικά στο ακροατήριο, δεν ισοδυναμεί, όπως προεκτέθηκε, με προφορική αίτηση, ώστε να είναι αυτή και κατ' επέκταση και η ανταίτηση επιτρεπτή και χωρίς προτάσεις και μάλιστα και εκτός της κύριας δίκης. Το γεγονός ότι ο νομοθέτης, καταργώντας γενικώς με το ν. 2335/2015 την προφορική ανταγωγή, δεν αντιλήφθηκε μάλλον ότι έτσι αποδυνάμωνε και τη δυνατότητα άσκησης προφορικής ανταίτησης στη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων, δεν δικαιολογεί την αντίθετη άποψη, η οποία υπερβαίνει την οποιαδήποτε διασταλτική ή αναλογική ερμηνευτική προσέγγιση της ρύθμισης του άρθρ. 686§5(α) ΚΠολΔ και μόνον *de lege ferenda* μπορεί αυτή να νοηθεί



και να επιδοκιμαστεί. Πράγματι η φύση της παρεχόμενης με τα ασφαλιστικά μέτρα προστασίας επιβάλλει αυτή να είναι γρήγορη και αποτελεσματική και αυτό επιτυγχάνεται ασφαλώς πληρέστερα με τη συνολική προσωρινή ρύθμιση των έννομων σχέσεων των διαδίκων, στην οποία συμβάλλει αναμφίβολα και η άσκηση ανταίτησης. Πρέπει συνεπώς να διευκολύνεται η άσκησή της, έτσι ώστε να είναι, όπως και προηγουμένως, δυνατή και η προφορική ανταίτηση και προς την κατεύθυνση αυτή είναι αναγκαία η κατάλληλη νομοθετική επέμβαση.